

PIRTUA SASTOVAN LÄPI

Kaapre Läpikivi

Lauri Laurila on kirjoittanut ääninauhalle tallennetuista vaskeloisen Kaapre Läpikiven kertomista tullimiesten narraamisista oheisen tarinan Karjala-lehteen 2/1974.

"Siel Vennäi puolel ko käytti rahis, ni siel ain miehet uhosiit, jot sastovasta (tullista) ei sua tuotuu pirtuu läpi. En mie heil sanont siihe sen enempiä, mut itseksei miitin, jot kylhä sitä nyt yhe puteli viep vaik neulasilmä läp.

Sit ko rahi ajo loppu ja lähettii kottii, ni mie ostin ja yhe pullo pirtuu. En mie häntä itse tarvint. En uo juont elläissään ko yhe kerra ja senkii

anoppiin kiusaks. Hiä *Kaapre Läpikivi Oleksei Kaur muutti Vaskelaan vuonna 1917.*

ko ol ihmisil kehunt,

jot hiä saikii sellase vävyn, jot se ei juo viinua eikä polta tupakkua. Ni sit ko olliit källyin hiät, ni mie join iha koiruuksissain itsein nii humalua, jot en jalollain kestant. Ei piäst anoppi kehumua, ko koko hiäväk näkkiit kui humalas hänevävvyuse olj. Mut oljha niitä pirru tarvitsiijoi ja tarvisha sitä ain kotonkii lääkkieks. Eikähä sesellane yks pullo nii ihmeitä maksantkua.

Evässäkis se miul olj siihe Mäkkii hartsuonal (kestikievari, krouvi) ast, mut siin ko syötettii hevosii ja juotii itsekii sajut, ni siin mie sit laitoin hevose hännä solmuu. Se ol se Lento sit nii maltikas hevone, jot sen kans sai tehä mitähalus. Mie ko panin se hännän solmuu, oikei tiukal vejinkii, ja panin sen pirtupullo sin solmu sissii, ni se ei liikahuttantkua sitä häntäjiä. Muulo hiä viel vähä sitä heiluttel, mut ko se olj solmus ja se pirtupullo siel solmu sisäs, ni sit hiä ei liikuattantkua koko aikan ja silviisii mie sen putelin sielt toin.

Toivatha siel monet muutki sitä yhe ja kaks putelii, mut hyö ko onnistuit yhe kerra, ni hyö uhosiit toisilkii mite hyö saivat tuotuu pirtuu sastova läpi. No se tietyst män tullimiehii tiettyvil ja sitä konstii ei enniä toista kertua suant onnistummua. Tiäkii Hympyrä Jurkka toi kerrapirtuputelini koira peräs. Hänel ol sellane suurepuoleine koira ja hiä pist koira pantua narun, oikei sellase parikymmentmetrii pitkän. Täs Korkeimua hartsuonas ko hyö nii ikkiä syöttiit hevosiijua, ni siint lähtiissii hiä sano niil, kutka jäivät viel siihe, jot sit ko arveletta miu piässie molemist sastovist läp, ni laskekua sit tiä koira valloillie.

Nii hyö tekkiitkii ja koira läks nivomua Jurka jälest. Eihä ne tullimiehetkiä sillo älynniet ko koira ol kohal, jot sil juoksuo pirtupullo peräs. Sit vast ko putel ol kohal, ni sit hyö sen kyl älysiit, mut mänthä se sit jo ol. Suome sastovast viel ampuit koira peräst, mut eihä hyö sitä juoksevua koirua tarkanniet. Ei mänt ies pullokua rikki, vaik monta virstua juoks kouvua tietä pitki.

Mut sitä enne, enneko miul olj se Lento, mie niinikkiä oli Vennäi puolel rahis. Joka talvha siel käytti nii kauva ko raja ol auk, ni mie ostin lähtiissään sen pirtuputeli isäukol tuomisiks ja siin olj ja miittimistä, jot mite sen suap sastovast läpi. Sit mie kastelin pompa hihan iha märäks eihä sitä kottii

männes enniä tarvint, suuret rekturkitha ne sillo olliit matkal olles piäl ja pistin sen putelin sin märkiä pompa hihhua. Oikei ko ol kova pakkane ni se jäty se hiha nii kovaks ko kiv ikkiä. Tullimies kopeloi sitä pitkä aikua ja kysy, jot eihä siel vua uo pirtuputeli. Mie sanoin siihe, jot mite tuon tuollasie putelin suap. Putos korttierpaikas vestiinuu ja kastu märäks. Oikie ko ol kylmä korttier, ni en käynt yrittämmiäkiä kuivattamista, pistin läjjiä porstuva nurkkua ja lähtiissäin viskasi rekkie.

Kottii tultuvain mie heitin sen kiukuva piäl sulamua ja siel se ol unohuksis mont päiviä. Sit ko tulliit Tahvana ajajat, ni sit mie vast muisti koko putelin. Mut seko ol se pomppa siel niiko seinä puolel muihe törkylöihe piäl, ni se ol viel Tahvanapäivä uamunkii jias. Mut eihä se sit joutant enniä jias olemua. Sulateltiha se sit ja Tahvana ajajat saivat suatavuase.

Näis tälläsis pirru tuomisis ja mitä muuta sielt Vennäilt sellasta pienempiä tuotii, niis ol sellane niks, jot ko keks oikei hyvä keinon mite sen sai sastovast läpi, ni sitä ei pitänt uhota parrual kaverillua, muute sen ties kohta puol pitäjiä, ja sit et enniä sil konstil seuruaval kerral tuont."

MK